

Úlohy veliteľ'ov a politických pracovníkov pri realizácii záverov XVI. zjazdu KSČ v útvaroch a zväzkoch ČSLA

XVI. zjazd Komunistickej strany Československa vytýčil pred celú našu spoločnosť náročné úlohy. Ich plnenie je základnou podmienkou pre budovanie rozvinutej socialistickej spoločnosti, pre zvyšovanie materiálnej a kultúrnej úrovne nášho ľudu.

Neoddeliteľnou súčasťou budovania rozvinutej socialistickej spoločnosti je tiež jej obrana. Pri zabezpečení obrany našej vlasti a v spojení s ostatnými armádami socialistických štátov vo Varšavskej zmluve a celého socialistického spoločenstva, nezastupiteľnú úlohu má Československá ľudová armáda. Súdruh Husák na XVI. zjazde Komunistickej strany Československa povedal: „Budeme aj naďalej budovať Československú ľudovú armádu ako neoddeliteľnú súčasť ozbrojených síl štátov Varšavskej zmluvy. Nebudeme ľutovať sily a prostriedky, aby naša armáda bola modernou armádou, bezvýhradne oddanou strane a ľudu, schopnou spoločne so Sovietskou armádou a armádami ostatných štátov Varšavskej zmluvy ubrániť mier a vymoženosti socializmu.“ (XVI. zjazd KSČ, Pravda, Bratislava 1981, s. 38—39.)

Na plnení týchto náročných úloh sa zúčastní celá armáda. Nezastupiteľnú úlohu pri realizácii týchto úloh majú velitelia a politickí pracovníci útvarov a zväzkov. Oni sú tými činiteľmi, ktorí v kladnom ale i zápornom zmysle ovplyvňujú prácu v útvaroch a zväzkoch, ktorí majú rozhodujúcu úlohu pri zvyšovaní bojovej pripravenosti a bojovej pohotovosti vojsk.

Realizáciou záverov XVI. zjazdu Komunistickej strany Československa do podmienok našej armády sa zaoberal celoarmádny stranícky aktív. Z jeho rokovania vyplynuli náročné úlohy. Pri ich naplňovaní budeme vychádzať z tých úspechov a poznatkov, ktoré príslušníci armády získali pri realizácii úloh stanovených na XIV. a XV. zjazde Komunistickej strany Československa, s cieľom dosiahnuť ešte vyššiu obratnosť našej vlasti a narastanie bojaschopnosti Československej ľudovej armády.

Toto obdobie bolo v znamení ďalšieho narastania vedúcej úlohy strany vo všetkých oblastiach života našej spoločnosti. Politika Komunistickej strany Československa, jej schopnosť z marxisticko-leninských pozícií riešiť problémy, ktoré vznikajú pri budovaní rozvinutej socialistickej spoločnosti a zabezpečovaní jej obrany, ďalej prispeli k upevňovaniu pozícií strany.

Pri plnení záverov XIV. a XV. zjazdu strany, sa zásluhou práce veliteľského zboru, politického aparátu, armádnej straníckej organizácie, ako i ostatných príslušníkov armády, ďalej prehĺbil socialistickej charakter ČSLA, zdokonalila sa bojová a mobilizačná pohotovosť a pripravenosť ku spoľahlivej obrane socialistického štátu. Narástla triedne politická a vojenskoodborná pripravenosť veliteľského zboru. Vplyvom prenikania výsledkov vedecko-technického pokroku do armády došlo

k zavedeniu značného množstva modernej techniky, ktorá zodpovedá najnáročnejším požiadavkám súčasného vševojskového boja.

Všetky tieto úspechy tvoria pevný základ, o ktorý sa velitelia a politickí pracovníci môžu opierať v ďalšej práci, pri naplňovaní náročných úloh, stanovených pre našu spoločnosť a Československú ľudovú armádu.

Pri naplňovaní záverov XVI. zjazdu Komunistickej strany Československa a úloh, ktoré vyplývajú z celoarmádneho stranického aktívu pre rozpracovanie a realizáciu záverov XVI. zjazdu KSČ v Československej ľudovej armáde, dôležité miesto majú velitelia s nedeliteľnou veliteľskou právomocou na stranických základoch a politickí pracovníci. Oni sú tými činiteľmi, ktorí v každodennej príprave vojsk, v celom procese výchovy a výcviku všetky tieto úlohy uvádzajú do života. Ich úloha nie je ľahká a vyžaduje od nich premyslenú, cieľavedomú a sústavnú prácu.

Kvalita práce veliteľov a politických pracovníkov je závislá od ich schopnosti veliť, riadiť, viesť, vychovávať a organizovať prácu svojich kolektívov, podriadených, vedieť ich získať pre plnenie náročných úloh v tých najzložitejších podmienkach.

Takéto požiadavky je schopný plniť len taký veliteľ a politický pracovník, ktorý sám je hlboko presvedčený o správnosti politiky Komunistickej strany Československa, príkladne ju realizuje, má široký rozhľad, dokáže sa opierať o široký kolektív spolupracovníkov a podriadených. To predpokladá aby velitelia a politickí pracovníci venovali pozornosť sústavnému zvyšovaniu svojej politickej a vojenskoodbornej pripravenosti pre výkon konkrétnej funkcie u vojsk. Aby ich príprava na stupni zväzok a útvar sa uskutočňovala diferencovane, podľa toho, kto aké úlohy plní, poprípade na plnenie akých úloh sa s ním počítá v prípade vojny.

V súčasnosti, v súlade s potrebami omladzovania veliteľského zboru a politického aparátu prichádzajú na tieto funkcie spravidla dobre pripravení súdruhovia po teoretickej stránke z vojenských škôl. Nachádzajú sa predovšetkým na veliteľských funkciách alebo na funkciách politického pracovníka u jednotiek, útvarov a štáboch zväzkov. Musíme vidieť, že rozhodujúcim miestom, kde môžu mladí velitelia a politickí pracovníci tvorivo uplatňovať a ďalej rozvíjať svoje politické, vojenské a technické predpoklady, kde sa môžu naučiť pracovať s ľuďmi, je služba v jednotkách a útvaroch našej armády. Prítom tu výrazne vystupuje do popredia úloha starších skúsenejších veliteľov, politických

pracovníkov, úloha štábu zväzku, útvaru, politického oddelenia a politickej skupiny. Od toho, ako vedú a vychovávajú svojich podriadených pre praktický výkon funkcií, ako im pomáhajú pri plnení úloh výcviku a výchovy je často závislá dosahovaná úroveň prípravy vojsk na jednotlivých stupňoch velenia. Pochopiteľne, že dôležité miesto tu zohráva aj samotné úsilie o ďalšie rozvíjanie teoretických znalostí a praktických skúseností každým jednotlivým veliteľom a politickým pracovníkom.

V konkrétnom živote vojsk, pri výcviku a výchove sme často svedkami toho, že nedostatky v riadiacej a organizátorskej práci sú spajované len s mladým veliteľským zborom, politickými pracovníkmi, ktorí nemajú dostatok skúseností, aj keď po teoretickej stránke sú v prevažujúcej miere pripravení pre dané funkcie na požadovanej úrovni. To však je len jedna stránka skvalitňovania riadiacej a organizátorskej práce veliteľov a politických pracovníkov. Druhou stránkou je skutočnosť, že aj starší, skúsení velitelia politickí pracovníci sa musia v budúcom období, pri plnení náročných úloh rozlíčiť s nie jednou vízitou predstavou, metódou riadenia, nesprávnym myslením a spôsobom správania vo vzťahu k spolupracovníkom a podriadeným.

Náčelník Hlavnjej politickej správy ČSĽA na celoarmádnom stranickom aktíve k realizácii záverov XVI. zjazdu KSČ poukázal, že aj v nasledujúcich rokoch sa veliteľský zbor bude dopĺňať mladými kádrami. Z toho vyplýva požiadavka dôsledne uplatňovať v živote vojsk závery pre prácu s mladými dôstojníkmi a príporčikmi, formovať ich veliteľské a metodické schopnosti, viesť ich k aktívnej stranickopolitickej práci vo vojenských kolektívoch. Úspechy pri plnení náročných úloh výcviku a výchovy možno dosiahnuť len spoločným úsilím celého kolektívu veliteľov a politických pracovníkov. V tejto súvislosti v plnom rozsahu treba realizovať zásadu spájovania skúseností starších, osvedčených veliteľov, politických pracovníkov s elánom mladých, talentovaných kádrov, ako sa to požaduje v materiáloch XVI. zjazdu KSČ. Aj v ďalšom období bude treba v útvaroch a zväzkoch cieľavedome pripravovať mladých veliteľov a politických pracovníkov, ako organizovať a uskutočňovať výcvik a výchovu v konkrétnych podmienkach tak, aby sme zabezpečili čo najlepšiu pripravenosť vojsk na obranu socialistickej vlasti a celého socialistického spoločenstva.

Jedným zo základných predpokladov pre dosahovanie vyšších výsledkov vo výcviku a výchove, ako to pred veliteľský zbor a politický aparát stavia celoarmádny

stranícky aktiv k realizácii záverov XVI. zjazdu KSC do podmienok ČSEA, je usku-točňovanie vedeckých prístupov v riadiacej a organizátorskej práci. Riešiť otázky vý-cviku a výchovy na vedeckých základoch predpokladá tvorivú činnosť, iniciatívu v práci, umenie správne analyzovať a zo-všeobecňovať konkrétne dosahované vý-sledky, odhaľovať príčiny neúspechov v procese výcviku a výchovy vojsk. Zname-ná to aj schopnosť pochopiť a odhaliť vý-vojové tendencie, ktoré prácu veliteľov a politických pracovníkov ovplyvňujú a na základe diferencovaného prístupu k po-riadeným nachádzať optimálne cesty a zodpovedajúce metódy a formy pre reali-záciu vytýčených úloh v našich podmien-kach.

Podstatu **vedeckého prístupu** veliteľov a politických pracovníkov vidíme v cieľa-vedomom poznávaní **nových zákonitostí a progresívnych tendencií**, ktoré sú spojené so životom všetkých oblastí vojenskej čin-nosti a ktoré berú do úvahy konkrétne technické vybavenie vojsk. Musí umož-ňovať riešiť úlohy útvarov a zväzkov per-spektívne, z hľadiska upevňovania bojovej pchotovosti. Zároveň vyžaduje využívať a zo-všeobecňovať všetko nové, čo prináša tvorivá činnosť veliteľov a politických pra-covníkov. Vedeckosť v práci veliteľov a politických pracovníkov znamená aj kom-plexný prístup k riešeniu otázok denného výcviku, získavanie nových poznatkov z iných vedných oblastí za účelom sústre-dovania objektívnych informácií a ich vy-užívania v procese výcviku a výchovy.

Ak položíme otázku, na ktorú oblasť orientuje XVI. zjazd Komunistickej strany Československa prvoradú pozornosť veli-teľov a politických pracovníkov, tak je to ďalšie zvyšovanie bojovej pohotovosti útvarov a zväzkov našej armády. Pritom veliteľom a politickým pracovníkom na jednotlivých stupňoch velenia ukladá ve-novať prvoradú pozornosť kvalitnému uskutočňovaniu bojovej a politickej prípra-vy, čo je nevyhnutnou podmienkou ne-prestajného zvyšovania bojovej pohotovosti a pripravenosti našej armády.

Vplyv vedeckotechnického pokroku do armády, ktorý sa okrem iného prejavuje aj zavádzaním novej zložitej bojovej tech-niky a zbraňových systémov do výzbroje, vyžaduje venovať pozornosť príprave ve-liteľov a politických pracovníkov na zvlád-nutie týchto prostriedkov vedenia súčas-ného vševojskového boja.

Zavádzanie novej, výkonnejšej výzbroje a bojovej techniky zvyšuje na jednej strane efektívnosť plnenia bojových úloh, vedie k uľahčeniu fyzickej práce, ale na druhej

strane prináša nové podstatne vyššie po-žiadavky na morálne a bojové vlastnosti vojsk. Velitelia a politickí pracovníci vo svojej práci si musia byť vedomí, že vplyv novej techniky prináša úplne nové faktory, ktoré ovplyvňujú integritu vojenských ko-lektívov a spôsoby ich riadenia. Ze tech-nický pokrok kladie kvalitatívne nové požiadavky na vojenskú disciplínu, zvyšuje požiadavky na kvalitu príslušníkov armády, zvyšuje úlohu subjektívneho čini-teľa pri zvyšovaní bojovej pohotovosti vojsk.

Velitelia a politickí pracovníci nesmú strácať zo zreteľa, že o výsledkoch boje-vej a politickej prípravy a tým aj samotej bojovej pohotovosti útvarov a zväzkov našej armády rozhodujú ľudia, ktorí sú presvedčení o spravodlivosti vecí za ktorú bojujú, ktorí nie len disponujú určitými prostriedkami pre vedenie boja, ale sú na boj aj morálne, fyzicky a psychicky dobre pripravení. Tu plne platia slová náčelníka HPS Sovietskej armády a vojenského ná-morníctva, že víťazstvo na bojisku dosa-hujú ľudia, vojaci presvedčení o spravodlivosti svojho boja, majstrovsky ovláda-júci bojovú techniku a zbrane, morálne a fyzicky zocelení. Preto má v celkovom potenciálu bojovej mohutnosti sovietskych ozbrojených síl významné miesto ideová vyspelosť, politická uvedomelosť, morálne a psychologické zocelenie vojakov.

Ideologická práca sa tak stáva jedným z **významných činiteľov**, rozhodujúcich o úspechu v práci veliteľov a politických pracovníkov pri zvyšovaní bojovej po-hotovosti vojsk, čo je v konečnom výsledku rozhodujúcim kritériom účinnosti a efek-tívnosti všetkej ich práce.

Zvyšujúce sa požiadavky na ideologickú prácu v jednotkách a útvaroch našej armády vyplývajú aj za skutočnosti, že sa zvyšuje úroveň vzdelania a všeobecných zna-lostí mladej generácie, mení sa zloženie veliteľského zboru a politického aparátu, zavádzajú sa nové zbrane a bojová tech-nika, vyžadujúca vysoké nároky na tých čo ju obsluhujú. To všetko kladie pred veliteľov a politických pracovníkov stále náročnejšie požiadavky na výchovu no-vého, socialistického človeka s vedeckým svetovým názorom a pevným komunistic-kým presvedčením, oddaného socialistic-kej vlasti a veci socializmu.

Narastajúce úlohy vojenskej výstavby a zložitosti vojenstva vôbec vyžadujú, aby všetci príslušníci veliteľského zboru a po-litického aparátu si stále hlbšie osvojova-li rozhodujúce marxisticko-leninské tézy, marxisticko-leninskú metodológiu. To im umožňuje správne sa orientovať aj v naj-

zložitejších politických situáciach, organizovať konkrétnu činnosť na základe poznania objektívnych zákonitostí, vyvažovať sa chýb pri výcviku a výchove vojsk. Účinná a cieľavedomá ideologická práca je prostriedkom zabezpečenia ďalšieho postupu vpred, napomáha smerovať príslušníkov Československej ľudovej armády k dôslednej realizácii úloh strany stanovených na XVI. zjazde KSČ a konkretizovaných do podmienok armády na celarmádnom straníckom aktíve.

V referáte náčelníka HPS ČSEA na celarmádnom straníckom aktíve po XVI. zjazde KSČ sa hovorí, že prvoradou úlohou ideovo-politickej výchovy po XVI. zjazde KSČ je výchova príslušníkov našej armády k vedeckému svetovému názoru, zvyšovať ich socialistické uvedomenie, pomáhať im orientovať sa v spoločenských procesoch a udalostiach v našej vlasti a vo svete, dosiahnuť aby boli presvedčení o správnosti politiky Komunistickej strany Československa, stotožnili sa s ňou a uvedomelo a aktívne sa zúčastňovali na jej realizácii.

Z tejto požiadavky vyplývajú aj úlohy ideologickej práce v Československej ľudovej armáde, tak ako sú stanovené v Smernici pre ideologickú prácu v Československej ľudovej armáde.

Velitelia a politickí pracovníci v súlade s týmito úlohami musia vidieť ako prvoradé presvedčenie a nepretržité objasňovanie záverov XVI. zjazdu KSČ, uznesení jednotlivých zasadnutí ÚV KSČ a hľadať cesty ich realizácie v armáde. Rozvíjajú výchovu vojakov v duchu revolučných a bojových tradícií pracujúceho ľudu, Komunistickej strany Československa a ČSLA a viesť ich k pochopeniu súvislosti slávnej revolučnej minulosti národov a národností ČSSR so socialistickou prítomnosťou a k potrebe tieto tradície ctíť, uchovávať a rozvíjať. Rozvíjaním vojenskej výchovy utvárať a upevňovať morálne a politické, psychické kvality príslušníkov armády, nevyhnutné pre splnenie bojových úloh.

Súčasná ideologická práca tesnejšie primknúť k životu a činnosti útvarov a štábov, aby účinnejšie napomáhala zdokonaľovať riadiacu a organizátorskú prácu, skvalitňovať výcvik a výchovu vojsk. Usilovať, aby sa vojenská výchova rozvíjala v celom procese bojovej a politickej prípravy, prostredníctvom pevnej organizácie vojenského života, režimu a prostredia v ktorom vojaci žijú.

V súlade s požiadavkami celoarmádneho stranického aktívu významnú pozornosť treba venovať **individuálnej práci** s príslušníkmi útvarov a zväzkov. Často sa stretávame s preceňovaním účinnosti hromadných podujatí, čo spravidla nezodpovedá

skutočným potrebám výchovnej práce vo vojskách. Z hľadiska zvyšovania významu individuálnej práce s príslušníkmi armády výrazne vystupuje do popredia úloha bezprostredných veliteľov a náčelníkov, v jednotkách predovšetkým úloha veliteľov rôt, čiat a družstiev, vzorných vojakov, komunistov a funkcionárov Socialistického zväzu mládeže. Tomu musí zodpovedať aj ich osobná príprava, aby ich výchovné pôsobenie bolo v súlade s požiadavkami na príslušníkov Československej ľudovej armády.

Významným činiteľom v tomto procese je veliteľ roty. Je základným riadiacim článkom v štruktúre našej armády, súčasne však je bezprostredným realizátorom obsahu ideologickej práce v rote, tam kde sa pôsobí na myslenie a konanie celého kolektívu vojakov. Od jeho komplexnej pripravenosti na výkon funkcie v jednotke závisí naplnenie obsahu základnej formy politickej prípravy, ktorým je politické školenie mužstva a poddôstojníkov a účinnosť jeho vplyvu na obsah a formy masovej politickej práce a kultúrno-výchovnej činnosti. Vysoká obsahová úroveň politického školenia mužstva, masovej politickej práce a kultúrno-výchovnej činnosti je bezprostredne závislá od kvality prípravy vedúcich týchto základných foriem. To vyžaduje zamerať pozornosť na ich prípravu tak na stupni politického oddelenia, ako i na stupni politickej skupiny pluku. V prvom rade treba ďalej zvyšovať úroveň marxisticko-leninskej prípravy ako významného prostriedku osvojovania a upevňovania vedeckého svetového názoru veliteľského zboru a politického aparátu, metódy myslenia a motivácie činnosti pri výcviku a výchove vojsk a nie len ako nevyhnutnosť osvojovať si určitú sumu znalostí, ako sme tomu často svedkami u niektorých jednotlivcov.

Pochopenie náročných úloh a ich uvedoméle plnenie všetkými príslušníkmi útvarov a zväzkov je jedinou cestou, ktorá vedie k zvyšovaniu iniciatívy a tvorivej aktivity veliteľov a vojsk. Je jedine správnu cestou v úsilí o vysokú bojovú pohotovosť, o kvalitu a efektívnosť výcviku a výchovy.

S rastom požiadaviek na morálnu a politickú, bojovú pripravenosť vojsk sa zvyšujú aj nároky na vojenskú disciplínu. Sústavná výchova príslušníkov armády musí cieľavedome smerovať k uvedomelej vojenskej disciplíne. Zákonom života každého útvaru musí byť dôsledné dodržiavanie poriadkov, presná organizovanosť služby, splnenie rozvrhov zamestnaní, plánov a programov bojovej a politickej prípravy.

V každom vojenskom kolektíve treba vytvárať ovzdušie nezmieriteľnosti k akémukol'vek narušovaniu režimu života vojsk.

O význame vojenskej disciplíny svedčí aj skutočnosť, že Predsedníctvo ÚV KSČ 8. mája 1981 prerokovalo na svojom zasadnutí „Zprávu o stavu vojenskej kázně a ďalších úkolech zvyšovania jej úrovne v Československej ľudovej armáde“ a prijalo uznesenie kde zameriť pozornosť našej práce v ďalšom období.

V súlade s týmto uznesením Predsedníctva ÚV KSČ, v sústavnom upevňovaní uvedomelej vojenskej disciplíny, založenej na hlbokom presvedčení o nevyhnutnosti obrany socialistickej vlasti, vidíme jednu z významných otázok zamerania obsahu a foriem práce veliteľov a politických pracovníkov. Je tomu tak predovšetkým preto, že súbežne s kladnými tendenciami pri plnení náročných úloh, vo vývoji morálneho a politického stavu a zvlášť v oblasti vojenskej disciplíny sa koncentruje rad nedostatkov. V tejto oblasti sa nemôžeme a nesmieme uspokojovať s čiastkovými výsledkami. Musíme cieľavedomou a sústavnou prácou veliteľov a politických pracovníkov prispievať k jej vysokej úrovni na všetkých stupňoch velenia. Ďalšie upevňovanie vojenskej disciplíny a tým aj morálneho a politického stavu v útvaroch a zväzkoch našej armády vo výchovnej práci sa zameriť na zlepšovanie vzťahov v samotnom veliteľskom zbore, dosiahnuť pri zachovaní náročného vzťahu k plneniu služobných povinností podstatný obrat vo vzťahu starších a mladších príslušníkov veliteľského zboru a politického aparátu. Aby to boli vzťahy spolupráce, družného úsilia pri plnení náročných úloh s cieľom dosiahnuť čo najlepšie výsledky v procese prípravy príslušníkov útvarov a zväzkov našej armády.

Skúsenosti od vojsk, výsledky v bojovej a politickej príprave vojsk dokumentujú, že ľudia chcú pracovať, majú elán aj snahu náročné úlohy plniť. To však vyžaduje vytvárať k tomu potrebné podmienky. Na ich vytváraní je podiel veliteľov a politických pracovníkov nezastupiteľný.

V ďalšom období pri upevňovaní vojenskej disciplíny treba zvyšovať nároky

na uplatňovanie disciplinárnej právomoci veliteľov. Táto nemôže byť v rozpore s ideovo-politickými požiadavkami, ktoré sú kladené na výchovu vojakov pri disciplinovanom plnení náročných vojenských povinností. Disciplinárna prax veliteľov musí byť založená na skutočnom pedagogickom majstrovstve, na vysokej náročnosti, spojené so starostlivosťou o potreby podriadených. Na individuálnej práci s jednotlivými príslušníkmi veliteľského zboru a ostatných príslušníkov útvaru, na sústavnom poznávaní kvalít podriadených, na ich pravidelnom a spravodlivom hodnotení. Tu majú nezastupiteľnú úlohu politické oddelenia zväzkov, politické skupiny útvarov a politickí pracovníci jednotiek.

Náročné úlohy, ktoré pred nás postavil XVI. zjazd KSČ nie je možné splniť bez sústavného upevňovania vedúcej úlohy strany. V tom majú nezastupiteľnú úlohu predovšetkým základné organizácie strany, ktoré bezprostredne vplyvajú na prácu komunistov v základných vojenských kolektívoch. Politické oddelenia zväzkov a politickí pracovníci v útvaroch, velitelia na jednotlivých stupňoch musia vo väčšom rozsahu usmerňovať obsah a formy ich práce a súčasne využiť silu ich pôsobenia vo vojenských kolektívoch. Politické oddelenia, ktoré bezprostredne riadia prácu základných organizácií v súlade s požiadavkami z celoarmádneho stranického aktívu po XVI. zjazde KSČ, musia venovať väčšiu pozornosť dôslednejšiemu uplatňovaniu leninských princípov výstavby a činnosti strany, predovšetkým demokratického centralizmu a vnútrostranícku demokraciu. Ďalej skvalitňovať prácu z uzneseniami a zvyšovať podiel dielčích organizácií a stranických skupín na ich realizácii. Súčasne venovať pozornosť prehľbovaniu kritického prístupu k práci, vytvárať atmosféru, v ktorej konštruktívna kritika a sebakritika budú mať zásadný význam pre plnenie úloh. Len takýto prístup stranických organizácií môže prispieť ku zvyšovaniu bojovej pohotovosti a pripravenosti vojsk a získať pre plnenie týchto úloh široké masy vojakov v útvaroch a zväzkoch našej armády.